

KLAIPĖDOS APSKRITIES IEVOS SIMONAITYTĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

**Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos Kraštotyros ir
skaitmeninimo skyriaus teikiamų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo
paslaugų vertinimo tyrimas**

Parengė: Kraštotyros ir skaitmeninimo skyriaus
vyresnioji metodininkė Rasa Milerienė

Klaipėda, 2025

Įvadas

Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo politikos įgyvendinimą koordinuoja Kultūros ministerija. Kultūros paveldo (toliau – KPO) skaitmeninimo tikslas – perkelti į skaitmeninę formą unikalius ir vertingus kultūros paveldo objektus. Šalies atminties institucijos kaupia ir saugo vertingą kultūros paveldą, kuris yra svarbus Lietuvos tapatumo ir kultūros savitumo išsaugojimui, mokslo, švietimo ir meno plėtojimui, visuomenės kūrybiškumo bei susitelkimo didinimui. Skaitmeninimas leidžia atverti visuomenei saugomas kultūros vertybes, sudaro galimybes naudotis jomis nuotoline prieiga.

Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka (toliau – KLAVB), vadovaudamasi LR Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 933 „Dėl Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo koncepcijos patvirtinimo“, 2009 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 493 „Dėl Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo turinio saugojimo ir prieigos strategijos patvirtinimo“ bei LR kultūros ministro 2015 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. ĮV-153 „Dėl skaitmeninio kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų programos patvirtinimo“, kuriuo apskričių bibliotekoms pavedama vykdyti regioninių skaitmeninimo centrų funkcijas, organizuoja ir koordinuoja KPO skaitmeninimą Klaipėdos teritorijos savivaldybių viešosiose bibliotekose (toliau – SVB).

Nuo 2017 m. KLAVB Kraštotyros skyrius (toliau – KRS) vykdo Klaipėdos regiono skaitmeninimo kompetencijų centro funkcijas: KRS darbuotojai organizuoja seminarus, veda mokymus, stažuotes, konsultuoja KPO tvarkymo, saugojimo, atrankos skaitmeninimui, skenavimo, bibliografinių įrašų bei metaduomenų kūrimo, licencijų pritaikymo, sklaidos ir kitais klausimais. Siekdama įtraukti Klaipėdos regiono bibliotekas į skaitmeninimo veiklas bei padidinti KPO prieigą vartotojams, KLAVB KRS inicijuoja, rengia ir įgyvendina regioninius bei nacionalinius suskaitmeninto KPO sklaidos projektus. Keletas jų: „Klaipėdos regiono bibliotekų etnokultūros lobiai“ (2006–2008 m.), „Krašto paveldo gidas“ (nuo 2014 m. iki šiol), „Epaveldas“ (nuo 2018 m. iki šiol) ir kt. Klaipėdos teritorijos SVB aktyviai įsitraukė į skaitmeninimo veiklas.

Nuo 2019 m. KLAVB ėmė teikti konsoliduotas skaitmeninimo paslaugas. Pirmiausia Klaipėdos regiono bibliotekoms buvo pasiūlyta KPO skenavimo paslauga. Nuo 2020 m. Klaipėdos teritorijos SVB teikiama KPO suskaitmenintų vaizdų apdorojimo paslauga, t. y. tekstinių KPO atpažinimu, parengimu saugojimui, archyvavimui bei viešinimui. Taip pat bibliotekoms pasiūlyta trečioji paslauga – tinkamų sąlygų sudarymas atminties institucijų darbuotojams, norintiems suskaitmeninti savo turimus KPO, t. y. ne tik kompiuterizuotos darbo vietos su skaitmeninimo įranga paruošimas, bet ir metodinė pagalba bei konsultavimas visais skaitmeninimo klausimais. Pastaroji paslauga teikta iki 2023 m. pabaigos. Praradus aktualumą ir atsiradus naujos paslaugos poreikiui, ji buvo pakeista kita – suskaitmenintų objektų paruošimu eksportui, įkėlimu į MinIO, eksportavimo koordinavimu.

KLAVB KRS nuosekliai analizuoja Klaipėdos teritorijos SVB poreikius ir, remdamasis gautais duomenimis planuoja bei organizuoja metodinę pagalbą regiono bibliotekoms. Taip pat skyrius vykdo teikiamų KPO skaitmeninimo paslaugų stebėseną, t. y. rengia regiono bibliotekų darbuotojų apklausas, siekiant įvertinti suteiktų paslaugų kokybę ir tobulintinas sritis. Pirmasis tyrimas atliktas 2020 m., antrasis – po penkerių metų, 2025 m., o jų rezultatai lyginami šioje ataskaitoje.

Tyrimo metodika

KLAVB KRS specialistai atliko apklausą, skirtą įvertinti Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų pasitenkinimą teikiamomis KPO skaitmeninimo paslaugomis. Anketinė apklausa vyko 2025 m. rugsėjo 11–19 d.

Apklausos tikslas – nustatyti, kaip bibliotekos vertina teikiamų paslaugų kokybę, bei identifikuoti stipriąsias ir tobulintinas veiklos sritis.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išsiaiškinti paslaugų vartotojų nuomonę apie KLAVB teikiamų KPO skaitmeninimo paslaugų kokybę.
2. Nustatyti tobulintinas paslaugų sritis, lemiančias didesnę vartotojų pasitenkinimą.

Tyrimas atliktas kiekybiniu metodu, taikant anketinę apklausą. **Tyrimo imtis** – visos 2021–2025 m. Klaipėdos regioninio skaitmeninimo centro paslaugomis pasinaudojusios savivaldybių viešosios bibliotekos, t. y. aštuonios Klaipėdos teritorijos SVB. Anketa buvo parengta elektroninėje apklausų sistemoje www.apklausa.lt ir išplatinta el. paštu.

Duomenų analizė atlikta taikant statistinius metodus: skaičiuojant respondentų atsakymų procentinę pasiskirstymą ir vidurkius. Tyrimo rezultatai taip pat lyginti su 2020 m. atliktos apklausos duomenimis.

Anketinė apklausa parengta remiantis LR Vidaus reikalų ministerijos parengta „*Viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso apskaičiavimo metodika*“ (2010 m.) ir „*Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimo metodika*“ (patvirtinta LR kultūros ministro 2017 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. ĮV-675).

KPO skaitmeninimo paslaugų vartotojų anketinės apklausos rezultatai

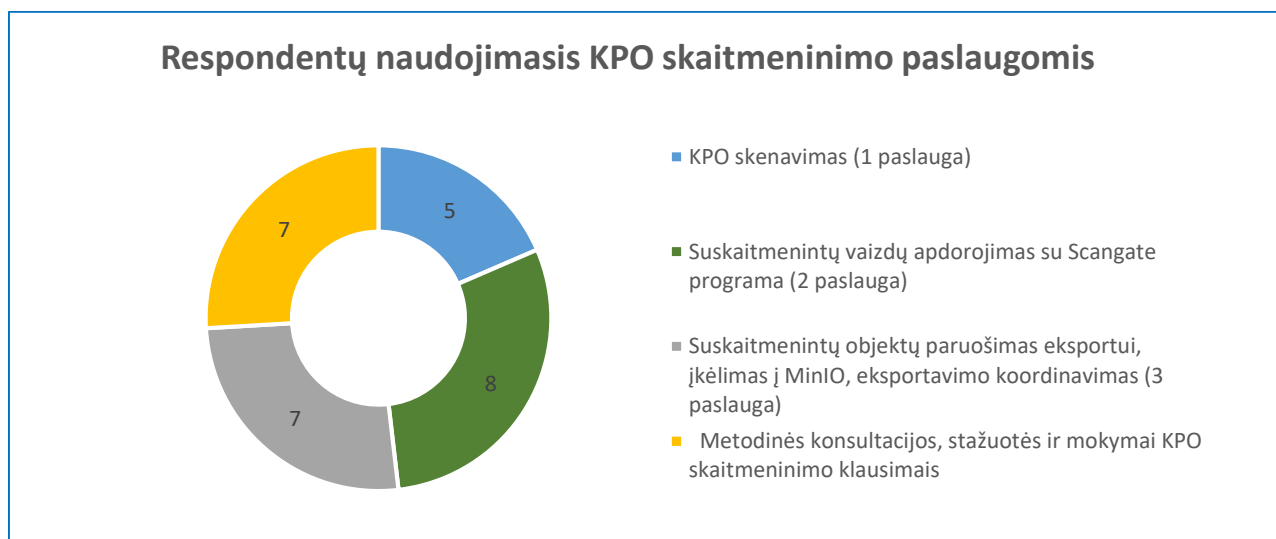
Kultūros paveldo skaitmeninimą vykdo 8 iš 12 Klaipėdos regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų: Jurbarko r., Klaipėdos r., Kretingos r., Palangos, Skuodo r., Šilalės r., Šilutės r. ir Tauragės r. SVB. Į skaitmeninimo sklaidos veiklą įtrauktos 10 regiono bibliotekų – prie aukščiau išvardintų prisijungia Neringos ir Pagėgių SVB.

Klaipėdos regiono bibliotekų skaitmeninimo koordinatoriai užpildė elektronines anketas, pasitardami su savo bibliotekų darbuotojais, kurie taip pat naudojami KLAVB teikiamomis KPO skaitmeninimo paslaugomis. Iš viso gautos 8 užpildytos anketos.

Paslaugų aktualumas ir naudojimosi intensyvumas

Siekiant objektyvumo, apklausa buvo vykdoma anonimiškai, todėl anketoje pirmiausia buvo prašoma nurodyti, kuriomis Regiono skaitmeninimo centro teikiamomis KPO skaitmeninimo paslaugomis respondentai naudojami 2021–2025 m.

1pav. Klaipėdos teritorijos SVB naudojimasis KPO skaitmeninimo paslaugomis

Skaitmeninimo paslaugų suvestinė (1 pav.) atspindi paslaugų aktualumą ir naudojimosi intensyvumą. Visi respondentai anketoje pažymėjo, kad per penkerių metų laikotarpį pasinaudojo KLAVB KRS teikiama suskaitmenintų vaizdų apdorojimo paslauga. Šiai Regiono skaitmeninimo centro paslaugai teikti KRS skyrė itin didelius žmogiškuosius resursus. Tai patvirtina KRS pasiekti veiklos rodikliai. 2021–2025 m. su ScanGate¹ programa apdoroti net 16,4 tūkst. kultūros paveldo objektų, t. y. 67,7 tūkst. vaizdų. Iš jų: 99 proc. periodinių leidinių (16,2 tūkst. numerių, 66,8 tūkst. vaizdų), likusi dalis – 1 proc. (126 KPO, 896 vaizdai) yra nuotraukos, rankraščiai, knygos.

Nors tik 7 KPO skaitmeninančios bibliotekos nurodė, kad naudojosi metodine pagalba, t. y. konsultavosi su KLAVB specialistais, dalyvavo mokymuose, gilino žinias stažuotėse, tačiau

¹ **ScanGate** – tai vaizdų apdorojimo ir valdymo programa, skirta skaitmenintų dokumentų ar vaizdų kokybės tikrinimui, koregavimui bei paruošimui archyvavimui ar publikavimui. Ji leidžia atlikti tokius veiksmus kaip spalvų balansavimas, apkarpymas, metaduomenų priskyrimas ir failų konvertavimas į reikiamus formatus.

remiantis minėto laikotarpio KRS veiklos ataskaitomis, galima teigi, jog visos regiono bibliotekos (ne tik tos, kurios įsitraukusios į skaitmeninimo veiklas) naudojos šia paslauga. Per penkerių metų laikotarpį KRS organizavo 31 kvalifikacijos tobulinimo renginį (1 seminarą, 4 mokymus, 20 stažuokių), suteikta daugiau nei 350 konsultacijų regiono bibliotekų darbuotojams skaitmeninimo temomis. Galima priežastis, dėl kurios ne visi respondentai pažymėjo pasinaudoję šia paslauga, yra SVB darbuotojų kaita.

Paslauga – suskaitmenintų objektų paruošimas eksportui, įkėlimas į MinIO, eksportavimo koordinavimas – pasinaudojo 7 regiono bibliotekos. Daugumos Klaipėdos teritorijos SVB suskaitmeninti KPO buvo eksportuoti į MinIO serverį ir publikuoti „Epaveldo“ platformoje (2 pav.), išskyrus Kretingos r. SVB periodinius leidinius, kurių publikavimui nebuvo gautas leidėjo sutikimas dėl autorių teisių, ir Klaipėdos r. SVB suskaitmenintą laikraštį, kurio numeriai nėra užregistruoti LIBIS sistemoje. Abiem atvejais ieškomi sprendimai. Nuo 2023 m. pab., kuomet buvo pradėti eksportuoti regiono bibliotekų suskaitmeninti KPO, buvo publikuota 15,6 tūkst. KPO, t.y. 69,2 tūkst. vaizdų. Iš jų: 96 proc. periodinių leidinių (15,0 tūkst. numerių, 61,7 tūkst. vaizdų), kitų KPO – 4 proc. (0,6 tūkst., vaizdų – 7,5 tūkst.).

2 pav. Klaipėdos teritorijos SVB suskaitmeninti periodiniai leidiniai

Klaipėdos SVB	Periodinis leidinys (metai)	Epaveldo nuoroda
Publikuoti laikraščiai:		
Jurbrako r. SVB	„Po spalio vėliava“ (1950–1956)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C4210000021544
	„Šviesa“ (1967–1986)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS000000040765
	„Tarybinė vėliava“ (1949–1950)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS0000000630628
	„Už aukštą derlių“ (1952)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS0000000059517
Palangos m. SVB	„Birutės tėviškė“ (1939–1940)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1650000108119
Skuodo r. SVB	„Mūsų žodis“ (1965, 1967–1971, 1973–1978)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1870000129400
	„Pergalė“ (1951–1955, 1958–1962)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS0000000638840
	„Skuodo žodis“ (1989–1992)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1870000128480
Šilalės r. SVB	„Artojas“ (1963–1989)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1880000059085
	„Spalio pergalė“ (1951, 1955–1961)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS0000000299091
Šilutės r. SVB	„Komunistinis darbas“ (1966–1975)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS0000000028963
	„Šilutės tiesa“ (1946–1950)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1680000128074
Tauragės r. SVB	„Leniniečių balsas“ (1987–1989)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1540000141475
	„Mūsų žinios“ (1989–1990)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1540000141479

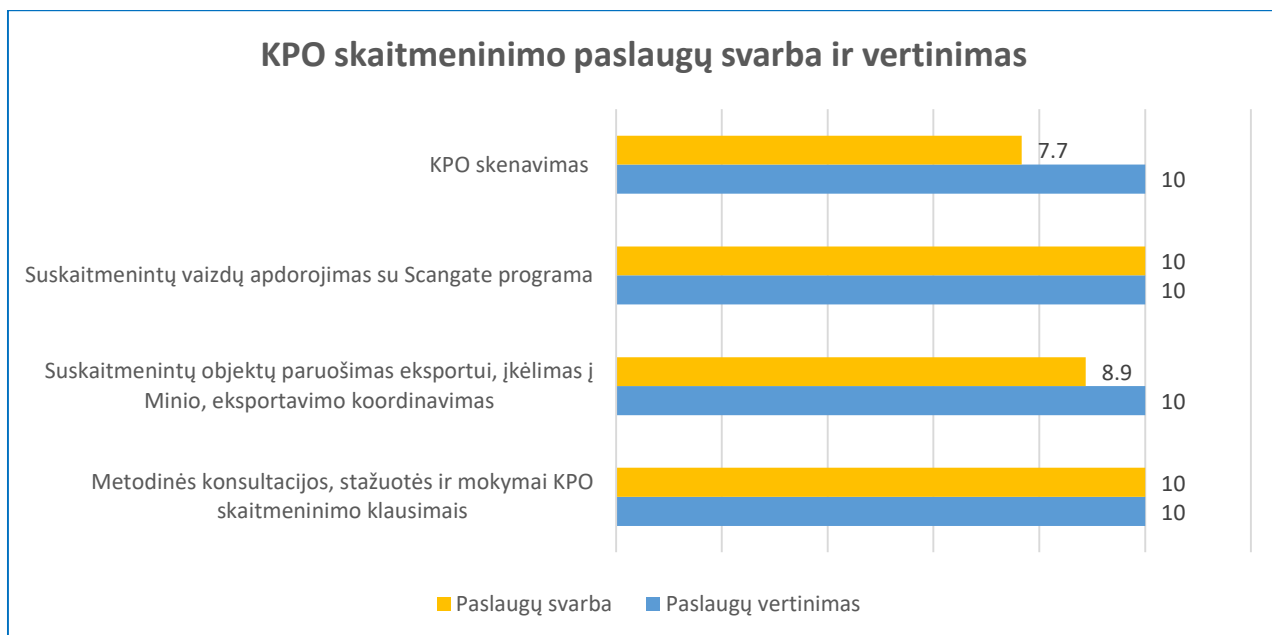
	„Tauragiškių balsas“ (1989–1994)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=C1540000141472
	„Tarybinis žodis“ (1945–1948)	https://www.epaveldas.lt/preview?id=LIBIS000000289409
Laukiantys publikavimo:		
Klaipėdos r. SVB	„Raudonasis švyturys“ (1951–1955, 1956–1959)	–
Kretingos r. SVB	„Į komunizmą“ (1961–1962)	–
	„Stalinietis“ (1951–1956, 1958–1961)	–
	„Švyturys“ (1962–1970)	–
	„Žemaičių tiesa“ (1946–1950)	–

Analizuojant KPO skenavimo paslaugos aktualumą, pastebima, kad ji mažiau paklausi nei aukščiau aptartos skaitmeninio paslaugos. 2021–2025 m. ja naudojos 5 Klaipėdos teritorijos SVB (Jurbarko r., Kretingos r., Šilalės r., Šilutės r. ir Tauragės r. SVB). Minėtu laikotarpiu regiono bibliotekoms nuskenuoti 2,9 tūkst. KPO, 6,9 tūkst. vaizdų. Nors šis veiklos rodiklis nėra itin aukštas, tačiau skenavimo paslauga išlieka reikalinga, nes regiono bibliotekos savo fonduose saugo ir nori suskaitmeninti tokius KPO, kurių skenavimui tinkamos įrangos neturi (pvz., didelio formato periodinius leidinius).

KPO skaitmeninio paslaugų svarba ir vertinimas

Kitais klausimais buvo siekiama sužinoti, kiek, respondentų manymu, jiems yra svarbios Regiono skaitmeninio centro teikiamos KPO skaitmeninio paslaugos ir kaip jie jas vertina 10 balų skalėje.

3pav. Klaipėdos teritorijos SVB nuomonė apie KPO skaitmeninio paslaugas (balų vidurkiai)

Analizuojant anketų duomenis (3 pav.) matyti, jog Klaipėdos regiono bibliotekoms svarbiausios Regiono skaitmeninimo centro teikiamos paslaugos yra suskaitmenintų vaizdų apdorojimas ir metodinė pagalba, t.y. konsultacijos, stažuotės ir mokymai (abiejų svarba įvertinta 10 bal.). Šiek tiek mažiau svarbi, Klaipėdos regiono bibliotekų nuomone, paslauga – suskaitmenintų objektų paruošimas eksportui, įkėlimas į MinIO, eksportavimo koordinavimas, kitaip tariant – KPO publikavimas „Epaveldo“ platformoje (įvertinta 8,9 bal.). Galimai šios paslaugos svarbos vertinimui įtakos turėjo tai, kad ne visos regiono bibliotekos dėl ankščiau išvardintų priežasčių galėjo publikuoti savo suskaitmenintus KPO. Taip pat respondentai nurodė, kad jiems mažiau svarbi KPO skenavimo paslauga. Ją balais (7,7 bal.) įvertino 6 iš 8 regiono bibliotekų, 2 bibliotekos rinkosi atsakymą „nežinau“. Šią tendenciją lemia objektyvios priežastys: dauguma regiono bibliotekų yra įsigijusios savo skaitmeninimo įrangą, todėl KLAVB teikiama skenavimo paslauga šiuo metu joms neaktuali, tačiau šios paslaugos poreikis gali atsirasti ateityje.

Palyginus apklausos rezultatus, su 2020 m. atliktų tyrimu, pastebimas paslaugų svarbos pokytis: ankstesniame tyrime KPO suskaitmenintų vaizdų apdorojimo paslauga nors įvertinta pakankamai aukštu balu (8,56 bal.), tačiau visumoje buvo vertinama kaip mažiau svarbi nei kitos, o naujausios apklausos rezultatais – ši paslauga yra viena svarbiausių (įvertinta 10 bal.). Nustatytas pokytis siejamas su tuo, jog iki 2023 m. pabaigos nebuvo galimybės į „Epaveldo“ platformą eksportuoti periodinių leidinių (o jie sudaro didžiausią suskaitmenintų KPO dalį), tad 2024–2025 m. buvo publikuoti beveik visi per ilgą laiko tarpą suskaitmeninti periodiniai leidiniai, dėl šios priežasties atitinkamai išaugo ir šios paslaugos aktualumas.

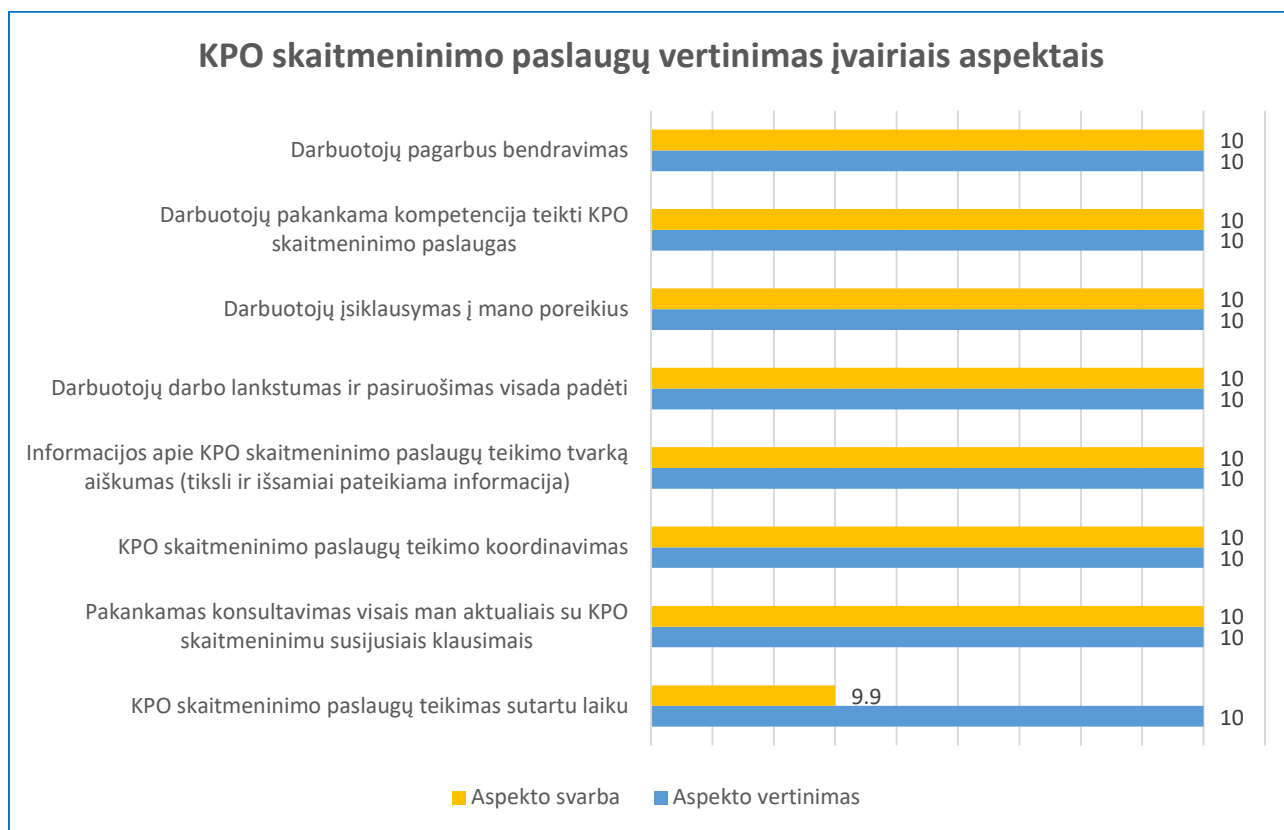
Visi respondentai, kurie balu vertino KPO skaitmeninimo paslaugas, skyrė aukščiausią įvertinimą (10 bal.). Dvi bibliotekos, vertindamos KPO skenavimo paslaugą, rinkosi atsakymą „nežinau“, nes greičiausiai šia paslauga nesinaudojo, tad negalėjo jos įvertinti. Taip pat 1 respondentas rinkosi šį atsakymo variantą, vertindamas paslaugą – suskaitmenintų objektų paruošimas eksportui, įkėlimas į MinIO, eksportavimo koordinavimas, nes, kaip jau buvo minėta, ne visos bibliotekos galėjo publikuoti savo suskaitmenintą turinį, tad šia paslauga neteko naudotis. Apklausos rezultatai parodė, kad pastarųjų penkių metų vykdyta kryptinga skaitmeninimo politika (KPO skaitmeninimo veiklų planavimas, paslaugų koordinavimas, metodinės pagalbos organizavimas ir kt.) turėjo teigiamos įtakos Regiono skaitmeninimo centro paslaugų vertinimui.

Toliau respondentai buvo paprašyti 10 balų skalėje įvertinti ir apibendrintai pateikti savo nuomonę apie pasitenkinimą KRS teikiamomis KPO skaitmeninimo paslaugomis. Nustatyta, kad bendras respondentų pasitenkinimas bibliotekos teikiamomis KPO skaitmeninimo paslaugomis – 100 proc. Visi apklausoje dalyvavę regiono bibliotekų specialistai ateityje planuoja naudotis šiomis paslaugomis ir rekomenduotų naudotis jomis savo kolegoms arba kitoms atminties institucijoms, su kuriomis bendradarbiauja.

KPO skaitmeninimo paslaugų teikimo aspektai. Metodinių priemonių vertinimas

Kitu etapu regiono bibliotekų buvo paprašyta įvertinti Regiono skaitmeninimo centro teikiamas paslaugas įvairiais aspektais. Vertinimas apėmė dvi kategorijas: **paslaugų organizavimo ir proceso kokybės aspektus**, t. y. konsultacijų KPO skaitmeninimo klausimais pakankamumą, paslaugų teikimo koordinavimą, informacijos apie paslaugų teikimo tvarką aiškumą ir paslaugų teikimo terminus; ir **žmogiškuosius (darbuotojų elgesio ir kompetencijos) aspektus**, t. y. darbuotojų bendravimą, kompetencijos pakankamumą, įsiklausymą į vartotojų poreikius, darbo lankstumą ir pasirengimą padėti. Respondentų buvo prašoma 10 balų skalėje įvertinti, kiek jiems yra svarbūs įvairūs KPO skaitmeninimo paslaugų teikimo aspektai, ir, remiantis tais pačiais aspektais, įvertinti Regiono skaitmeninimo centro teikiamas paslaugas.

4pav. Klaipėdos teritorijos SVB nuomonė apie KPO skaitmeninimo paslaugas įvairiais aspektais

Analizuojant gautus duomenis, pastebima, kad tiek paslaugų organizavimo bei proceso kokybės, tiek žmogiškieji aspektai yra vienodai svarbūs Klaipėdos regiono bibliotekų darbuotojams. Šiek tiek mažiau aktualūs pasirodė skaitmeninimo terminai (vidutiniškai 9,88 bal.). Vertinant Regiono skaitmeninimo centro suteiktas paslaugas atskirais aspektais, Klaipėdos regiono bibliotekų darbuotojai skyrė aukščiausią įvertinimą (10 bal.). Lyginant duomenis su 2020 m. tyrimu, pastebima, jog nors pirmame tyrime skaitmeninimo paslaugų aspektai buvo vertinti itin aukštais balais (9,14–10 bal.), 2021–2025 m. suteiktų paslaugų vertinimo rezultatai yra patys aukščiausi. Atsižvelgiant į paslaugų teikimo aspektų svarbos ir vertinimo santykį bei palyginus su ankstesnės apklausos rezultatais, galima teigti, jog įdiegtos KPO skaitmeninimo procedūros ir tinkamai paskirstyti žmogiškieji ištekliai turėjo teigiamą poveikį sklandžiam paslaugų teikimui ir jų vertinimui.

Skaitmeninimas – tai daug etapų apimantis procesas, reikalaujantis įvairių resursų ir specialistų įsitraukimo. Siekiant palengvinti regiono bibliotekų darbuotojams šio proceso valdymą, KLABB specialistai pagal poreikį ruošia metodines priemones. 2021–2025 m. parengtos 4 metodinės priemonės skaitmeninimo tema: „Kultūros paveldo objektų – fotodokumentų – aprašymas LIBIS“ (2023), „Kultūros paveldo objekto metaduomenų kūrimas“ (2023), „Rankraščių ir archyvų dokumentų katalogavimo ir bibliografinių įrašų LIBIS kūrimo metodinės rekomendacijos“ (2024), „Rankraščių ir archyvų organizavimo bei tvarkymo metodinės rekomendacijos“ (2025). Vienas anketos klausimų buvo skirtas KLABB parengtų metodinių priemonių įvertinimui pagal šiuos kriterijus: aiškumą, aktualumą, naudingumą, išsamumą ir formato patrauklumą. Tokie kriterijai kaip *išsamumas*, *naudingumas* ir *aktualumas* buvo įvertinti itin gerai (vidurkis – 10 bal.), tai patvirtina, kad metodinės priemonės padeda regiono bibliotekų darbuotojams įvaldyti KPO skaitmeninimo procesus. Kiti kriterijai – *formos patrauklumas* ir *aiškumas bei suprantamumas* – vertinti taip pat aukštais balais (vidurkis – 9,88 bal.), tačiau reikėtų tobulinti, t. y. ieškoti patrauklesnių įrankių metodinių priemonių pateikimui bei skirti daugiau dėmesio temos perteikimui, t.y. aiškumui ir suprantamumui.

Išvados:

1. Kryptingai planuota skaitmeninimo politika, nuoseklus paslaugų koordinavimas ir metodinės pagalbos tęstinumas turėjo esminės įtakos teigiamam Klaipėdos regiono skaitmeninimo centro paslaugų vertinimui. Lyginant su 2020 m. tyrimu, paslaugų vertinimų vidurkiai 2021–2025 m. pakilo iki aukščiausio galimo lygmens.
2. Įdiegtos skaitmeninimo procedūros ir efektyvus žmogiškųjų išteklių paskirstymas sudarė sąlygas sklandžiai teikti paslaugas, todėl Regiono skaitmeninimo centro veikla buvo vertinama vienareikšmiškai teigiamai – visi paslaugų aspektai įvertinti 10 balų.
3. Paslaugų organizavimo aspektai (konsultacijų pakankamumas, koordinavimas, informacijos aiškumas, terminai) ir žmogiškieji aspektai (bendravimas, kompetencijos, įsiklausymas, lankstumas, pagalba) bibliotekų darbuotojams yra vienodai svarbūs. Abu šie blokai tiesiogiai lemia paslaugų vertinimą ir pasitenkinimą jomis.
4. Suskaitmenintų vaizdų apdorojimo paslauga tapo aktualiausia ir svarbiausia, nors 2020 m. ji buvo vertinama žemiau nei kitos paslaugos. Svarbos pokytį lėmė padidėję publikavimo „Epaveldas“ platformoje mastai ir galimybė eksportuoti periodiką, kuri sudaro didžiąją dalį suskaitmeninto turinio.
5. Metodinė pagalba (konsultacijos, mokymai, stažuotės) išliko viena reikšmingiausių paslaugų, nepaisant to, kad ne visi respondentai ją pažymėjo. Tyrimo duomenys ir veiklos ataskaitos rodo, kad realiai ja naudojosi visos regiono bibliotekos, o paslaugos svarbą patvirtina ir aukščiausieji vertinimai.
6. KPO publikavimo paslauga (eksportas į MinIO ir „Epaveldo“ platformą) bibliotekų darbuotojų buvo pažymėta kaip šiek tiek mažiau svarbi (8,9 balo), tačiau vertinimą sumažino ne paslaugos kokybė, o objektyvios autorių teisių ir registravimo LIBIS sistemoje kliūtys, dėl kurių dalis bibliotekų negalėjo šia paslauga pasinaudoti.
7. KPO skenavimo paslauga išlieka reikalinga toms SVB, kurios neturi įrangos nestandartinio dydžio objektams skenuoti. Daugumai bibliotekų turint savo skaitmeninimo įrangą, paslauga šiuo metu mažiau aktuali, tačiau ateityje poreikis gali atsirasti.
8. Metodinės priemonės, parengtos 2021–2025 m. laikotarpiu, vertintos itin aukštai (vidurkis – 10 balų pagal aktualumą, išsamumą ir naudingumą), o tai rodo, kad jos orientuotos į realius Klaipėdos regiono bibliotekų poreikius ir prisideda prie efektyvesnio skaitmeninimo veiklų organizavimo.
9. Nors metodinės priemonės buvo vertintos labai teigiamai, jų formos patrauklumas ir aiškumas įvertinti kiek žemiau (9,88 balo), todėl rekomenduojama ieškoti modernesnių, interaktyvesnių jų pateikimo formatų.
10. Tyrimas parodė itin aukštą pasitenkinimo lygį – 100 proc. respondentų yra patenkinti teikiamomis paslaugomis, planuoja jomis naudotis ateityje ir rekomenduoja jas kitoms atminties institucijoms. Tai rodo, kad Klaipėdos regiono skaitmeninimo centras sėkmingai organizuoja ir koordinuoja KPO skaitmeninimo veiklas, užtikrina paslaugų prieinamumą ir efektyvumą Klaipėdos teritorijos SVB.

Rekomendacijos:

Siekiant dar labiau sustiprinti KLAB KRS, kaip regiono skaitmeninimo centro, veiklos efektyvumą, rekomenduojama ir toliau palaikyti nuoseklų metodinės pagalbos tęstinumą, ypač akcentuojant konsultacijas, mokymus ir praktines stažuotes, kurias regiono bibliotekos vertina kaip vieną svarbiausių paslaugų. Tikslinga ieškoti modernesnių ir interaktyvesnių metodinių priemonių

pateikimo formų, kad jos būtų patrauklesnės ir patogiau naudojamos skaitmeninio veikloje. Atsižvelgiant į tai, kad KPO publikavimo paslaugos svarbą mažino autorių teisių ir registravimo sistemoje kliūtys, rekomenduojama toliau teikti konsultacijas šiais klausimais. Nors skenavimo paslauga šiuo metu yra mažiau aktuali, tikslinga išlaikyti jos prieinamumą toms Klaipėdos teritorijos SVB, kurios neturi specializuotos įrangos. Taip pat rekomenduojama ir toliau užtikrinti sklandų paslaugų koordinavimą, aiškų informacijos pateikimą bei lankstumą, kurie tyrime įvardyti kaip ypač svarbūs bibliotekų darbuotojams ir tiesiogiai lemiantys aukštą pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis.